

Degenerativ Myelopati (DM)

Det finns inga kända konstaterade fall av degenerativ Myelopati i rasen

Det finns i dagsläget inga konstaterade fall med DM i den svenska populationen och således klassar inte rasklubben sjukdomen som en hälsorisk. Rasklubben känner inte till några konstaterade fall över nationsgränserna.

DM är en neurodegenerativ sjukdom hos hundar som liknar ALS hos människa. DM är en naturligt förekommande, progressiv sjukdom hos vuxna hundar där förändringar i ryggmärgen leder till förlamning och död.

Symptomen är tilltagande men inte förknippade med smärta. Hos schäfer kallas sjukdomen ibland "schäfervinglighet". De flesta hundar som utvecklar sjukdomen är äldre än åtta år. För närvarande finns det ingen behandling eller botemedel. Den kliniska diagnosen ställs genom att utesluta andra orsaker till symptomen. Sjukdomen förekommer inom ett flertal raser men är vanligare hos schäfer, Howavart, Boxer och Welsh Corgi.

De DNA-tester som erbjuds på marknaden för att undersöka om en hund är anlagsbärare eller inte avseende DM är inte vetenskapligt publicerade och det resultat som ges inte 100 % tillförlitligt. Många genförändringar som orsakar sjukdomar är rasspecifika. Därför går det inte att dra slutsatsen att samma mutation som orsakar sjukdom i ras A orsakar samma i ras B.

Under avsnittet om DNA-tester kan du läsa mer dess innebörd. DNA-tester kan vara bra ur olika synpunkter då det finns ett hälsoproblem i en ras eller flera raser och dess genetiska samband har identifierats.

Slutligen kan ett resultat från ett ej till 100 % tillförlitligt DNA-test innebära att en hund med högt avelsvärde på felaktiga grunder inte används i avel. På samma sätt som epilepsi är inte den genetiska arvgången fullständigt klarlagd. Enda sättet att säkert diagnosticera DM är att undersöka ryggmärgen efter döden och titta efter sjukdomsspecifika förändringar.

Forskning kring degenerativ myelopati på hund pågår vid Statens lantbruksuniversitet i Uppsala.

Rasklubben avråder från DNA-tester

Rasklubben har samma rekommendationer som SKK presenterar på sin hemsida. Nedan är ett utklipp för att förtydliga varför vi avråder från DNA-test när arvgången av ett sjukdomsanlag är okänt eller oklart.

Eftersom inte arvgången är känd ger inte DNA-testerna svar på om en individ är anlagsbärare eller inte. Samtidigt finns risk för att en individ med högt avelsvärde inte används i avel för att denne fick ett visst svar på en DNA-test. I de fall du väljer att DNA-testa din hund och får veta att denne är anlagsbärare får du enbart para din hund med en testad hund som enligt testet inte är anlagsbärare. Annars strider din parning mot SKK:s grundregler.

Tillgången till genetiska tester för olika sjukdomsanlag hos hund ökar lavinartat. Att som uppfödare eller hundägare bedöma nyttan med och tillförligheten av dessa tester kan vara svårt. Även om gentester som verktyg i avelsarbetet medför nya möjligheter, skapar de också frågeställningar och utmaningar. Att ett test finns tillgängligt innebär inte automatiskt att det är lämpligt att använda, eller att det är tillförlitligt för den aktuella hundrasen. Med anledning av de många frågor rörande genetiska tester som inkommer till SKK från såväl uppfödare som rasklubbar vill SKKs avelskommitté (SKK/AK) ge sin syn på DNA-tester och tillämpningen av dessa i avelsarbetet.

Det bör också nämnas att det för en del av de tester där nedärvningen inledningsvis bedöms vara autosomal recessiv i ett senare skede har visat sig att testet fungerar otillfredsställande. Detta kan bero på att arvgången är mer komplex än man först trott, med flera gener inblandade, eller att testet inte är tillräckligt validerat för alla de raser inom vilka det erbjuds. Som uppfödare eller hundägare kan det vara svårt att veta om den sjukdom för vilken man önskar testa sin hund följer en autosomal recessiv arvgång, och om testet i fråga är tillräckligt utvärderat. I vissa fall kan man genom informationen på laboratoriets webbplats få vägledning i fråga om arvgången. Om testet till exempel sägs ge svar på huruvida hunden har en ökad risk att få sjukdomen eller om arvgången sägs visa ofullständig penetrans (d v s att hunden trots att den bär på mutationen inte säkert blir sjuk) kan det finnas anledning att undersöka saken närmare. Några exempel på sjukdomar med en kvantitativ (komplex) nedärvning för vilka DNAtester för ”riskgener” marknadsförs är degenerativ myelopati, renal dysplasi och ledsplapphet (HD). En uppenbar risk med tester för sjukdomar där nedärvningen ännu inte är helt klarlagd, eller där man vet att den genetiska bakgrunden är komplex, är att man i avelsarbetet på mycket osäkra grunder utesluter avelsdjur som kan vara värdefulla i andra avseenden, eller att man felaktigt klassar individer som fria från en sjukdom för vilken de kanske har andra genetiska riskfaktorer.

SKK/AKs generella hållning är att avråda från DNA-tester för sjukdomar och defekter där nedärvningen är oklar. Tester för sjukdomar som påverkas av många gener bör endast tillämpas i de fall där det genom god vetenskaplig dokumentation kan fastställas att den/de aktuella mutationen/mutationerna medför en betydande och definierad risk för en sjukdom, och under förutsättning att åkomman är av klinisk betydelse i rasen.

